Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціоканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй бôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовской“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львовской“ и въ ц. к. Старостахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 227. | Нинѣ: рим. Якова Алф. гр. Урщулѣ | Завтра: Евлямпія, Курдулѣ | Пятниця 9 (21) жовтня 1892. | Восходъ сонця 6 г 30 м., заходъ 4 г. 58 м. Баром. 767 терм + 5·4 + 2·8°. | Рôкъ II.

Взôрцевый статутъ для касъ ощадностей.

Міністерство справъ внутрѣшныхъ выдало теперь новый взôрцевый статутъ для громадскихъ и повѣтовыхъ касъ ощадностей, котрый вводить въ дечôмъ новый ладъ, користный для розвою тыхъ институцій.

Зъ важнѣйшихъ постановъ треба пôднести, що каса буде могла вôдъ теперь уживати своихъ фондôвъ на опроцентоване позычки для злученого зъ касою ощадности закладу заставничого и для заложеного евентуально касою ощадности Товариства кредитового, въ мѣру дотычныхъ статутôвъ, пôдлягаючихъ затвердженю власти державнои.

Дальше каса ощадности мае право оснувати касу завдаткову зъ грошей резервового фонду, коли перевысшае 5 проц. стану вкладокъ. Цѣлею касы завдатковои буде удѣляти личный кредитъ властителямъ меншои власности и малымъ промысловцямъ, котрыхъ узнасть за гôдныхъ до одержаня кредиту и за способныхъ до вôддання.

Уряджене такои касы и условія признаня зъ неѣ позычокъ мае потвердити правительство.

Введене такои постановы есть пôсля старань Выдѣлу краевого, котрый ще въ р. 1884 порушивъ у Правительства думку заведеня въ кождôмъ повѣтовôмъ мѣстѣ касы ощадности, злученои зъ касою позычковою, а то въ цѣли удѣлюваня (зъ касы позычковои) личного кредиту властителямъ. Можна сподѣвати ся, що для селянъ и дрôбныхъ промысловцѣвъ кредитъ буде дуже улекшеный. Пôсля начерку правительственного зъ р. 1884 мае бути дозволене даване позычокъ дешевыхъ и на короткій речинець, а не вымагае ся для нихъ нѣякои безпечности, хиба у вымковыхъ выпадкахъ. Такій новый ладъ уважати треба дуже добрымъ, бо може дуже причинити ся до пôднесеня дрôбного промыслу и меншихъ господарствъ рôльныхъ.

Обсягъ обороту и ужитя фондôвъ касы розширено значно ще й въ иншôмъ напрямѣ:

При позычкахъ на заставы каса може принимати богато такихъ цѣнныхъ паперôвъ, котрй въ давнôмъ статутѣ не були вызначенй, якъ н. пр. частиннй записы довжнй, выданй спôлками водными пôсля закона зъ 30 червня 1884 ч. 116 дн. з. д.; приватнй льосы, выданй за ипотечнымъ убезпеченемъ и дозволомъ власти.

Дальше вôльно буде ужити фондôвъ касъ на опроцентоване позычки для державы, спôлокъ водныхъ, а за дозволомъ кождого разу політичнои власти краевои, и для товариствъ зарôбковыхъ та господарскихъ зъ обмеженою або й необмеженою порукою, що уладили ся на пôдставѣ закона зъ р. 1873.

Вôдтакъ можна ужити фондôвъ касы: *а)* на вкладку въ бôльшихъ австрійскихъ касахъ ощадности; *б)* щобы взяти участь въ переказовôмъ оборотѣ почтовыхъ касъ ощадностей, вконци *в)* до льокаціи на бѣжучій рахунокъ, або на асиґнаты касовй въ банкахъ и институціяхъ, котрй треба впередъ зголосити у політичнои власти краевои пôдъ застерогою, що тая льокація може бути лишь переходовою, а нѣколи сталою.

Такожь нова есть постанова, що касы ощадности обовязанй крôмъ звычайного фонду резервового утворити такій фондъ резервовый, котрый мае служити на покрыте рôжницѣ курсу паперôвъ. Вôнъ мае повстати зъ узысканого, але не зреализованого въ день зложеня білянсу, обчисленого зыску на курсѣ паперôвъ, що суть власностію касы. Той фондъ мае ся выказувати окремо въ білянсѣ.

Важною для сторôнъ змѣною е означене мінімумъ вкладокъ на 1 зр. (давнѣйше було 25 кр.) и се, що при установѣ стопы процентовои для вкладокъ каса мае зважати на се, щобы стопа процентова була тымъ низшою, чимъ высшій капиталъ зложено.

Отже пôсля статута вôльно двояко опроцентовувати вкладки, а именно бôльшй — низше, меншй — высше.

Прочй новй постановы вôдносять ся до внутрѣшного уряджено касы.

Бесѣда Е. Ексц. ґр. Кальнокого.

(Конець).

Коли я слухавъ бесѣды дел. Айма — говоривъ ґр. Кальнокій дальше — и его рѣчь про нашй вôдносины до Прусъ, то я бувъ бы уважавъ за льоґічне, колибъ вôнъ закôнчивъ свою рѣчь словами: „Отже думаю, що Картаґіну треба збурити“. Коли говорю о хôснѣ тои бесѣды, то розумѣю то лишь такъ, що колибъ она не була высказала такъ великои бôльшости за тридержавнымъ союзомъ, то въ нѣякôмъ иншôмъ напрямѣ не есть въ силѣ зробити доброго вплыву на внѣ. Я вже комісіи звернувъ увагу на то, якъ шкôдливй можуть бути такй бесѣды, особливо, коли злобный ихъ тонъ оскорбляе а недовѣре, яке въ нихъ пробивае ся, обурюе. П. делеґатъ завѣрявъ насъ тутъ о своѣй льояльности: я не хочу о нѣй сумнѣвати ся, але чи то було патріотично такъ промавляти, о тôмъ мушу сумнѣвати ся. На жаль у насъ мѣшае ся завсѣгды вôдносины партійнй и національнй зъ политикою заграничною, а вôдтакъ говорить ся бôльше, якъ бы того було потреба.

Коронна валюта

або наука о новыхъ грошехъ.

(Дальше.)

Чи крôмъ золотыхъ грошей будуть и срѣбнй?

Изъ срѣбла будуть выбивати ся монеты по однôй коронѣ и они будуть становити одиницю численя новыхъ грошей. Срѣбло сихъ коронъ не буде чисте лишь змѣшане зъ мѣдею: на тысячь частей мѣшанины буде ити 835 частей срѣбла а 165 частей мѣди. Зъ одного кіля тои мѣшанины буде выбивати ся 200 штукъ по однôй коронѣ и длятого кожда штука буде важити якъ разъ 200-ну часть одного кіля, або 5 ґрамôвъ, значить ся, пôвъ дека. Ту монету можна буде уживати до вôдважуваня пôвъ дека якогось товару. Личко срѣбнои короны буде мати погрудє цѣсарске, а четъ цѣсарску корону, число вартости (1 Cor) и вôдповѣдну напись доокола; берегъ буде гладкій, а на нѣмъ буде выжолоблене по латинѣ: „Сполучеными силами“. Кожда штука буде въ промѣрѣ 23 міліметры широка. Выбивати срѣбнй короны не буде вôльно нѣкому, лишь державѣ, и такихъ коронъ мае ся выбити у насъ за 140 міліонôвъ, а на Угорщинѣ за 60 міліонôвъ, разомъ за 200 міліонôвъ. При выплатахъ буде мусѣвъ кождый приймати тй монеты лишь до 50 штукъ; коли бы була бôльша сума, то можна буде не принимати а казати собѣ платити золотыми монетами або паперами.

Рахуба сихъ монетъ буде така: на штуку по 20 кор. разомъ иде 2 штуки по 10 кор. разомъ, або 20 штукъ по однôй коронѣ, а штука по 10 кор. разомъ мае 10 штукъ по однôй коронѣ.

Якйжь будуть дрôбнй грошѣ?

Двоякй: нікльовй и бронзовй. Нікель есть то зеленаво-бѣлый металь, котрый добувае ся въ нікльовои руды, званои нікеліномъ; вôнъ есть досыть твердый, дае ся красно выгладити, не псуе ся такъ скоро, и не есть такъ для здоровля шкôдливый якъ мѣдь, на котрôй робить ся снѣть (ґріншпанъ), котрою можна легко затроити ся. Теперь вôдкрыто великй копальнѣ нікльо и длятого цѣна его есть досыть мала та одностайна. Зъ нікльо будуть выбивати ся монеты по 20 сотиковъ разомъ (зъ одного кіля чистого нікльо 250 штукъ) и монеты по 10 сотиковъ разомъ (зъ одного кіля нікльо по 333 штукъ). Штука по 20 сотиковъ буде важити якъ разъ 3 ґрамы, а штука по 10 сотиковъ — 2 ґрамы; тй монеты буде можна длятого такожь уживати до вôдважуваня товарôвъ. Личко нікльовыхъ грошей буде мати цѣсарского орла, а четъ — напись, число вартости и рôкъ, въ котрôмъ монета выбита; береги будуть карбованй. Монеты по 20 сотиковъ будуть широкй на 21 міліметрôвъ въ промѣрѣ, а тй по 10 сотиковъ — 19 мілім. Нікльовй монеты буде выбивати лишь держава и мае ихъ выбити за 42 міліонôвъ коронъ. Нікльовыми грôшми не можна буде вôдъ разу бôльше платити, якъ десять коронъ, але ледви, чи хто не взявъ бы, якъ бы ему й бôльше давали.

Длячогожь взяла ся держава выбивати нікльовй грошѣ?

Бо мае на нихъ зыскъ. Нікель есть дешевый, бо кільо коштуе теперь 5 зр., а може буде коштувати й ще дешевше. На выбитє нікльовыхъ грошей за 42 міліоны коронъ, треба 1 міліонъ и 50 тысячѣвъ кільо нікльо. Рахуючи кільо лишь по 5 зр., то треба буде за весь нікель заплатити 5 и чверть міліона зр., або десять и пôвъ міліона коронами; за выбитє треба буде заплатити звыше міліонъ коронъ (1·2 міл. кор.) — отже держава выдасть на тй грошѣ всего бôльше якъ 11 и пôвъ міліона коронъ (11·7 міл. кор.) а пустить ихъ за 42 міліоны, значить ся, заробить на нихъ бôльше якъ 30 міліонôвъ коронъ (30·3 міл. коронъ).

Можна о тôмъ спорити, чи ся або та система есть добра. Союзъ сей також не вôдъ разу наставъ такій, якимъ вôнъ теперь представляесь. Вôнъ вытворювавъ ся поволи пôдъ вплывомъ вôдносинъ. Въ дальшôмъ розвою той союзъ розширивъ ся и узыскавъ сильный грунтъ не лишь въ кабінетахъ, але й масахъ людности, котра прийшла до переконаня, що союзъ той есть природный и хосенный для загальнего мира, що стоить на сторожи интересôвъ сторôнъ нимъ звязаныхъ, на сторожи интеретôвъ Европы.

На робленй закиды ще разъ вôдповêдаю: не есть то союзъ выключаючій другй державы, не мае вôнъ вôстря зверненого противъ кого небудь, не заборонюе вôнъ другимъ державамъ приступити до него, а неправдою есть, будьто бы той союзъ накладавъ на насъ тягары.

Стало ся манією говорити о тягарахъ, якй накладае на насъ приготовлене мілітарне. Певно, суть то дуже значнй тягары, и маю то переконане, що мы могли бы успêшнêйше пôдпирати богато духовыхъ и матеріяльныхъ интересôвъ, коли бы буджетъ военный не бувъ такъ высокій. Але коли хочемо удержати наше державне становище въ Европê, то мусимо мати здôбность до удержаня союза и вôдповêднй силы для обороны границь, а также мусимо старати ся и о то, щобы пôдъ взглядомъ военнои силы стояти на рôвнê зъ другими державами. Не робимо въ тôмъ надмêрно, працюемо поволи, вôдкладаемо зъ року на рôкъ, маючи завсêгды на оцê положене фінансове.

Певно, що великй державы европейскй охотно зробили бы пôльгу своимъ народамъ, але мы не тй, що доводять свои зброеня до такъ высокого степеня. То, що дêе ся на Всходê и на Заходê, мусить насъ склонювати до того, щобы мы для власнои безпечности не оставали ся за другими. Тутъ повторяю знову — а се вже вôдъ того часу потверджено — що аґресивного замêру противъ Австріи нêгде нема и всê державы бажають удержати миръ. Що межи бажанымъ миромъ а дальшимъ зброененъ есть суперечность, се пôднêсъ я ще минувшого року; она есть и нинê, а коли зъ декотрыхъ сторôнъ приписують намъ вину, то дêе ся се певно несправедливо и есть выдумкою противникôвъ тридержавного союза. Межи иншими пропонувавъ пос. Аймъ також, щобы мы змêнили нашу схôдну політику. Такй рêчи годê вже такъ змêнити за однымъ махомъ. Менê здаесь навêть, що якъ бы завтра прийшовъ другій міністеръ, хочь бы по думцê Айма, то и вôнъ, такъ нê сêло нê пало, не мôгъ бы всего вывернути, не довêвши до катастрофы. Всхôдна політика, яку мы ведемо, есть — сказатибъ — пасивною ажь до послêдныхъ границь можности. Не хочемо нêчого для себе и не мêшаемо ся до нêякои внутрêшнои квестіи, але позваляемо справамъ розвивати ся свобôдно. Все, чого собê бажаемо, е то, щобы тамошнй державнй орґанізмы въ границяхъ берлиньского трактату задержали сильну екзистенцію и щобы жаденъ зъ нихъ не вôйшовъ въ вôдносины залежнй вôдъ якои будь иншои державы. То есть, здаесь менê, такъ мирна и приязна політика, що противъ того трудно щось закинути. Колибъ мы ще менше робили, такъ якъ того собê бажае п. Аймъ, то мусêли бы мы цофати ся, то есть, мусêли бы пôвостровъ балканьскій лишити тымъ, котрй его бажають заняти. Що до мене, то я чейже не можу собê подумати, щобы хто будь, що зычливый для себе и розумêе державне становище и интересы австро-угорскои Монархіи, мôгъ на то згодити ся; я не можу собê уявити такои політики въ теоріи, а не то въ практицê, я думаю, що у всêхъ тыхъ рôзныхъ краяхъ (хочь тамъ досить пôдбурюють и юдять противъ насъ) узнають ретельность, мирный настрôй и зычливость нашои всхôдной політики и я зовсêмъ пересвêдченый, що при дальшôмъ розвою тыхъ державъ будемо могли жити въ такихъ приязныхъ сусêдскихъ вôдносинахъ, що нашй політичнй и матеріяльнй интересы можуть при веденю тои проґрамы уважати ся забезпечеными.

П. Міністеръ подякувавъ наконець за высказане ему довêре и середъ грôмкихъ оплескôвъ закôнчивъ свою бесêду.

Переглядъ політичный.

W. Allg. Ztg. нотуе чутку, яка розôйшла ся нêбы то въ добре поинформованыхъ кругахъ вêденьскихъ, що ґр. Таффе вже въ найблизшôмъ часê обмежить ся лишь до проводу въ кабінетê а намêстникъ Моравы, п. Лебль, буде покликаный на міністра для справъ внутрêшныхъ. Вêсть ту повтаряемо за згаданою ґазетою зъ всякимъ застереженемъ.

Зъ Чехъ маемо до занотованя фактъ великои ваги. Ото краеве правительство тамошне видêлось спонукане розвязати раду громадску въ Ліберци и повêрити тымчасовый зарядъ мêста правительственному комісареви, радникови намêстництва ґр Каролеви Куденгове. Ліберець (Reichenberg) уважають ческй »Нêмцê за другу, побôчь Праги, нêмецку столицю. Prag. Abendblt. доказуе, що правительство вôдкладало зъ разу рêшуче выступлене противъ тои рады зъ огляду на пошановане институцій автономічныхъ и въ надêи, що ліберецка рада громадска зровумêе вконци свои обовязки супротивъ всêхъ мешканцêвъ и власти державной. Надêя та не сповнила ся и рядъ ухвалъ рады громадскои вôдъ 1885 р. переконавъ правительство, що по нêй не можна сподêвати ся предметового и згôдного зъ законами урядованя. Выконане закона о стоваришеняхъ и выконуване поліціе безпечности треба було неразъ передавати поліціи державной, а до того прилучило ся ще й переступоване компетенціе и недозволеный спосôбъ писаня до властей державныхъ.

Въ Кіевê одержали зъ Петербурга вêсть, що правительство постановило зъ днемъ 1 червня 1893 р. взяти въ свôй зарядъ всê полуднево-захôднй зелêзницê.

До польскихъ ґазетъ доносять, що царь будучи въ Скерневицяхъ оглядавъ тамъ польскій костелъ и що мêсцевый священикъ повитавъ царя польскою промовою.

Пôсля Pol. Corr. вôдповêла вже Порта на ноту Шишкіна въ тôмъ дусê, що гостина Стамболова въ столици Туреччины не мала характеру політичного и що Порта якъ давнêйше, такъ и теперь и въ будучности буде держати ся лишь берлиньскои угоды а въ Россією буде жити въ дружбê.

Новинки.

Львôвъ дня 20 жовтня.

— **П. Володиславъ Клосовскій**, правительственный радникъ, директоръ руху зелêзницъ у Львовê, перейшовъ на власну просьбу въ огляду на свое слабе здоровле въ станъ спочинку, а на его мêсце именованый радникъ ґен. Дирекціе зелêзниць державныхъ у Вêдни п. Альфредъ Сулима Дейма.

— **Зъ Жовкôвского** пишуть намъ: Михаль Саликъ, бувшій громадскій писарь села Дворцê а нинê писарь громады Бутаны, попавъ въ карне слêдство за обманьство, що его допускавъ ся въ Дворцяхъ. Секретарь жовкôвскои Рады повêтовои п. Бêлевичь, въêхавшій ще 16-го липня с. р. на шконтро касы уряду громадского въ Дворцяхъ и на вôдобране актôвъ вôдъ тамошного вôйта, Семка Батючка, найшовъ тамъ великй непорядки и мальверзаціи. Мêжь иншими жалували ся пп. господарê: Петро Яцикъ, Корниль Мельникъ, Сафатъ Малко и многи иншй, що писарь Михаль Саликъ не дававъ на консенсахъ будôвничихъ приписанои марки по 50 кр. а бравъ вôдъ нихъ по 2 зр. за позволене будувати або переставляти хату. Выказъ того выслано до Выдêлу

Якй будуть бронзовй грошê?

Бронзъ, зъ котрого будуть выбивати ся штуки по 2 сотики разомъ (300 штукъ зъ кіля) и штуки по 1 сотикови (600 штукъ зъ кіля), буде мêшанина зъ 95 частей мêди, 4 частей цины и 1 части цинку. Личко тыхъ монетъ буде мати цêсарского орла, а четъ вартôсть монеты и рôкъ, коли она выбита; берêгъ буде гладкій; ширина штукъ по 2 сотики буде 19 міліметрôвъ, а штукъ по 1 сотикови 17 міліметрôвъ въ промêрê.

Бронзовыхъ монетъ не буде нêкому вôльно выбивати, лишь державê и она выбе ихъ за 18,200.000 коронъ. При выплатê не можна буде нêкого змусити, щобы бравъ бôльше бронзовыхъ грошей, якъ за одну корону (100 сотикôвъ).

Такъ отже будемо мати такй грошê:

З о л о т й: штуки по 20 коронъ и штуки по 10 коронъ.

С р ê б н й: штуки по 1 коронê.

Н і к л ь о в и: штуки по 20 и по 10 сотикôвъ.

Б р о н з о в и: штуки по 2 и по 1 сотикови.

На 1 кор. иде 100 сот., 50 по 2 сот., 10 по 10 сот., 5 по 20 сот.
„ 10 „ „ 1000 „ 500 „ „ „ 100 „ „ „ 50 „ „
„ 20 „ „ 2000 „ 1000 „ „ „ 200 „ „ „ 100 „ „ „

Щожь буде зô старыми грôшми?

Поки що будуть старй грошê ходити попри новй, лишь треба ихъ буде перечисляти на новй. Постановлено, що 1 срêбный або паперовый риньскій (ґульденъ) мае числити ся за 2 короны, 2 срêбнй риньскй за 4 кор. и т. д.; паперова пятка буде числити ся за 10 кор., десятка за 20 кор, пятьдесятка за 100 кор., сотка за 200 кор, а тысячка за 2000 кор.; чверть срêбного риньского (25 кр.) за пôвъ короны або 50 сотикôвъ, 20 срêбныхъ крейцарôвъ за 40 сотикôвъ, 10 срêбн. крейцарôвъ за 20 сотикôвъ, 5 срêбн. крейцарôвъ (котрыхъ теперь зовсêмъ не видати) за 10 сотикôвъ; 4 крейцарê за 8 сотикôвъ, 2 кр. за 4 сотики, 1 кр. за 2 сотики, а пôвъ крейцара за сотикъ. Зъ того выходить, що за теперêшну шêстку треба буде давати 20 сотикôвъ нікльовыми грôшми, за 5 кр. 10 с. нікльовыхъ а за двê шêстки два разы по 20 с. нêкльовыхъ.

А чомужь риньскій мае значити 2 короны?

Кожда держава мае свои грошê и свою валюту; треба отже знати, якъ вôдносить ся наша валюта до чужои. Возьмêмъ н. пр. француски грошê. У Франціи есть золота валюта и тамъ выбивають зъ одного кіля золота 3444 франкôвъ (докладнêйше 3444·4 фр.); у насъ же будуть выбивати 3280 коронъ зъ одного кіля; нашй короны будуть дрôбку бôльшй. Подумайможь собê, що мы купуемо у Франціи за теперêшнй грошê кільо золота, зъ котрого хочемо дати собê выбити короны, то за каждый француский франкъ (а въ кільо есть ихъ 3444) мусимо заплатити нашими грôшми тôлько, кôлько теперь той франкъ у насъ стоить, отже н. пр. по 47 и пôвъ крейцара (докладнêйше 47615 кр.). За всê тй франки, значить ся, за кільо золота мусимо заплатити 3444 разôвъ тôлько, або 1640 зр. Зъ того кіля кажемо собê выбити 164 штукъ по 20 коронъ або 3284 коронъ; будемо отже мати рôвно два разы тôлько коронъ, кôлько мы риньскихъ заплатили, значить ся зъ 1 зр. — 2 короны. Изъ сего примêру видимо вже, що нашй теперêшнй грошê вôдносять ся до француских такъ, якъ 3444·4 фр. до 1640 зр. (3444·4 : 1640 = 2·10) або що на 1 зр. иде 2 франки и 10 сантімôвъ, а на корону 1 франкъ и 5 сантімôвъ. То есть отже вôдношене (Relation), пôсля котрого обчислено, що 1 зр. мае значити 2 короны. Зъ того видимо дальше, що, абы обчислити то вôдношене, треба знати курсъ чужихъ грошей (н. пр. франкôвъ) у насъ.

Возьмêмъ ще иншій примêръ. Вôдъ 1879 р. выбивали у насъ золотй монеты по 8 зр и по 4 зр. При установлюваню ихъ вартости принято, що золото есть 15 и пôвъ раза дороже вôдъ срêбла. Зъ 1 кіля золота

Рады повѣтовои, а той вôддавъ справу судови. Люде въ судѣ присягають на правду своихъ подань; а що ще много єтакихъ, що жадають бути переслухаными и заприсяжеными, то Михаль Саликъ буде мусѣвъ ставати передъ судомъ карнымъ у Львовѣ.

— **Вечерницѣ въ Станіславовѣ.** Въ недѣлю 23 жовтня уряджує товариство Рускихъ Женщинъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" въ Станіславовѣ вечерницѣ зъ добôрною програмою. Заразомъ вôдбуде ся спôльна вечеря, въ часѣ котрои приґравати буде музика всѣлякѝ утворы музичнѝ. Вôдтакъ наступлять забавы домовѝ. Вступъ на вечерницѣ (вразъ зъ вечерою) вôдъ особы 1 зр. 30 кр. (мѣсцевѝ панѣ и денкѝ зъ замѣсцевыхъ дають полумиски), а для родины складаючои ся зъ трехъ особъ 2 зр. 50 кр. Того дня на вечерницѣ зôйдуть ся всѣ Русины станіславôвскѝ и надѣють ся, що также околиця станіславôвска зволить у вечерницяхъ взяти численну участь и разомъ якъ одна родина забавитись та ободритись до працѣ. Окремыхъ запросинъ не розсылає ся. Комітетъ докладає всѣхъ заходôвъ, щобы вечерницѣ выпали якъ найкрасше.

— **Конкурсъ львôвского „Бояна".** Якъ звѣстно въ маю сего року розписавъ выдѣлъ львôвского „Бояна" конкурсъ на написанє вокальныхъ творôвъ зъ поля музики народнои або власнои композиціи, вызначуючи одну премію на 4 а двѣ по 3 дукаты въ золотѣ. Речинець уплывъ 1-го жовтня. Отже на сей конкурсъ наспѣло на руки проф. И. Вахнянина пять утворôвъ вôдъ трехъ авторôвъ. Зъ тыхъ три на хоръ мужескій, оденъ на мѣшаный а оденъ на мѣшаный зъ супроводомъ фортепяна. Выдѣлъ „Бояна" велѣвъ уже розписати всѣ композиціи (бо всѣ мають вартôсть музикальну), выконає ихъ на своихъ пробахъ, а вôдтакъ зложить судъ до оцѣненя творôвъ и признаня нагородъ.

— **Холера.** Въ Краковѣ померли вчера знову двѣ особы, робôтницѣ, на холеру. Въ Подґужу, Дубникахъ и Пасѣкахъ великихъ були также поодинокѝ выпадки смерти и занедужаня на холеру. Въ Будапештѣ занедужало вчера 25 особъ, а померло 9. Въ Сеґединѣ вже нема холеры.

— **Горячка еміґраційна** опанувала очевидно нашихъ селянъ, а при тôмъ и темнота ихъ не дає имъ розважити добре наслѣдки такои еміґрациѣ. Идуть въ свѣтъ, лишь въ тôй простôй надѣи, що имъ стане лекше, але чи такъ дѣйстно буде, о то не пытають. При тôмъ ще й слухають всѣлякихъ радъ та намовъ не пытаючи, чи они добрѝ, чи нѣ. Такъ зайшло чотирохъ нашихъ селянъ — якъ доносить Dzien. Polski — изъ збараского повѣта ажь до Вѣдня, шукаючи тамъ зарôбку, бо, якъ кажуть, якійсь Іосифъ Шайґеръ, родомъ зъ Тернополя, що служивъ у Вѣдни въ войску, писавъ до нихъ, що у Вѣдни єсть заробокъ. Оденъ зъ тыхъ, Иванъ Клокъ, чоловѣкъ 38 лѣтъ, жонатый, має 2 дѣтей и 4 морґи землѣ, выбравъ ся бувъ въ дорогу зъ 12 зр.; другій Ив. Ґуберневичь изъ Синякôвки, 38 лѣтъ, жонатый, має 5 дѣтей и 4 морґи землѣ; третій Пилипъ Дреганъ изъ Синякôвки, лѣтъ 20, а четвертый Микола Щепаньскій лѣтъ 18. Всѣ они блукали ся по Вѣдни та шукали Шайґера, ажь хтось ихъ спровадивъ до посла дра Левицкого и той вôдославъ ихъ домôвъ.

— **Динамітовый замахъ въ Печенѣжинѣ.** Тому кôлька днѣвъ донесли мы о динамітовôмъ замаху въ Печенѣжинѣ. Gazeta kołomyjska описує теперь докладнѣйше той замахъ. Она каже, що се хтось хотѣвъ зробити шкоду або й убити бурмистра Печенѣжина п. Гесля. Вôнъ дбає о добро мѣста и єго жителѣвъ, каже удержувати ладъ и не допускає до лихои господарки въ громадѣ, а черезъ те не подобає ся декотрымъ людямъ. Однакъ єму все удавало ся перемогти опозицію печенѣжиньску, котра въ кôнци постановила позбути ся бурмистра въ якій будь спосôбъ. На п. Гесля стали йти доносы до староства въ Коломыи, а то й до прокураторіи державнои; але що доносы показали ся безпôдставными, то й нѣчо въ нихъ не вийшло. Тогды противники взялись за динамітъ и кинули єго у коминъ. Щастє, що нѣхто притôмъ не згинувъ, лише цегла зранила кухарку. Пôдозрѣного о той замахъ великого противника бурмистра, Хаима Данґера увязнено. Кôлька свѣдкôвъ мало видѣти, якъ вôнъ крутивъ ся того вечера, коли бувъ замахъ, коло дому бурмистра.

— **Небезпечного фальшôвника грошей** арештовано сими днями въ Сеґединѣ. Вôнъ называєсь Яковъ Шафъ и бувъ засудженый на 20 лѣтъ вязницѣ за убитє своеи жѣнки, але передъ двома роками выпущено єго на волю. Вôнъ пôдраблявъ срѣбнѝ ґульдены и пустивъ ихъ вже кôлька тысячѣвъ. Въ єго хатѣ найдено всѣлякѝ приборы до пôдроблюваня грошей и колькадесять мѣхôвъ зъ готовыми грôшми, котрѝ були такъ зручно зробленѝ, що ихъ майже не можна було пôзнати. Вôнъ робивъ ґульдены зъ пакфону и посрѣблювавъ ихъ такъ грубо, що навѣть проба на срѣбло, не могла выказати, що они зъ пакфону. Лишь напись въ боку не удала ся и потôмъ можна ихъ було пôзнати. Шарфъ мавъ богато спôльникôвъ, за котрыми слѣдить теперь поліція.

— **Отроєнє на великѝ розмѣры.** Въ мѣсцевости Брісаґо коло Комо въ пôвнôчнôй Италіи наставъ въ послѣдныхъ дняхъ страшенный переполохъ. До двохъ днѣвъ занедужало тамъ 200 людей а всѣ середъ ознакъ якогось отроєня. Оденъ чоловѣкъ померъ а прочѝ близькѝ смерти. Присланый въ Комо лѣкарь выкрывъ, що отроєнє настало вôдъ соли, въ котрôй бувъ аршенікъ. Хто тутъ виненъ, доси ще не знати.

— **Дорогий покôйникъ.** Президентъ републики Санъ Доміню п. Геро умавляє ся зъ правительствомъ Сполученыхъ Державъ о продажъ тлѣнныхъ останкôвъ по Христофѣ Колюмбѣ. Въ р. 1536 перенесено тѣло Колюмба зъ Севільѣ на островъ Санъ-Доміню. Въ р. 1796 перенесено на островъ Куба тѣло Колюмба, але кажуть, що то бувъ сынъ Христофа, Дієґо, а не вôнъ самъ. Отже жителѣ острова Санъ-Доміню дотеперь пересвѣдченѝ, що посѣдають у себе дорогѝ тлѣннѝ останки Христофа Колюмба, а що тои думки суть и горожане Сполученыхъ Державъ, то хотѣли бы мати у себе тѝ останки великого подорожника. Република Санъ-Доміньґа видко потребує грошей и хоче Христофа Колюмба продати за 200.000 зр.; отже цѣкаво, чи Сполученѝ Державы куплять такій дорогій порохъ небôжчика.

— **Землетрясенє въ Румуніи.** Дня 14 с. м. о год. 7 рано, дало ся чути землетрясенє рôвночасно въ Букарештѣ, Ґалацу, Браилѣ, Джурджевѣ и иншихъ околицяхъ Румуниѣ. Землетрясенє тревало мінуту або й пôвторы мінуты. Въ Ольтеници завалила ся вôдъ того будова и зранила тяжко двохъ робôтникôвъ; але найстрашнѣйше було въ Джурджевѣ. Тамъ, кажуть, ще кôлька хвиль, а мѣсто було бы замѣнило ся въ купы румовища и трупôвъ. Посля справозданя метеорольоґічного, землетрясенє ишло зъ пôвночи на полудне. Въ Румуніи що року повтаряє ся таке землетрясенє. Тымъ разомъ обмежило ся оно лишь на Волощу и наддунайску околицю, Добруджу и Болгарію.

— **Найда.** Дня 3 с. м. о год. 6 рано на порозѣ свого мешканя при ул. Академичнôй ч. 21, найшовъ дръ Р. Н. хлопчика, що мавъ мѣсяць, пôдкиненого тамъ якоюсь несовѣстною матерію.

— **Пригода пяницѣ.** Кôлька днѣвъ тому назадъ, знайдено въ Медлінґу коло Вѣдня, недалеко одного дому, що стоить вже поза мѣстомъ, кабатъ, штаны, чоботы, шапку и баґнетъ, зъ якогось вояка вôдъ пѣхоты зъ 49 полку. Рѣчи тѝ вôддано жандарменіи и та почала заразъ робити слѣдство, бо всѣ були переконанѝ, що го хтось допустивъ ся якогесь злочину на вояку. Незадовго однакожь справа розяснила ся. На другій день явивъ ся въ жандарменіи пôдофіциръ въ Ляксенбурґа, де стоить 49-ый полкъ, зъ однымъ вояком и розповѣвъ таку історію. Воякъ той пôшовъ бувъ въ понедѣлокъ вечеромъ въ Ляксембурґа до своихъ родичѣвъ, що мешкають коло Медлінґа. На другій день досвѣта вернувъ назадъ до касарнѣ, але пяный якъ нôчь и лишь въ сорочцѣ та пôдштанкахъ и босый. Де подѣвъ ся мундуръ зъ него вôнъ въ першôй хвили не знавъ; ажь опôсля ставъ вôнъ собѣ пригадувати, що прийшовши пôдъ згаданый дôмъ въ Медлінґу, здавалось єму, що то вже єго касарня и вôнъ тутъ розôбравъ ся и лягъ спати, але незадовго пробудивъ ся та не мôгъ вже знайти своеи одежи и такъ розôбраный до сорочки вернувъ назадъ до касарнѣ.

— **Вôдъ п. К. Жмура** одержали мы слѣдуюче письмо зъ просьбою о умѣщенє: „Маю честь повѣдомити Высокоповажану Публику, що Дирекція Товариства взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ" у Львовѣ, именувала мене своимъ аґентомъ на повѣтъ судовый Тернопôль и окресность. „Днѣстеръ", товариство взаимныхъ обезпеченъ у Львовѣ, єсть першимъ рускимъ товариствомъ асекураційныхъ, опертымъ на взаимности своихъ Членôвъ. Оно має на цѣли: обезпечати недвижимости и движимости вôдъ шкôдъ огневыхъ и подає якъ найприступнѣйшѝ услôвія обезпеченъ. Фондъ основный Товариства якъ и договоры заключенѝ зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають членамъ Товариства що найменше таку саму поруку, що до сповненя зобовязань „Днѣстра", якъ и кожде инше Товариство. Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ Высокоповажанои Публики заявляю, що єсмь готовъ служити Вамъ въ справахъ обезпеченъ кождого часу и удѣлити охотно всякихъ поясненъ. Зъ высокимъ почитанємъ: *Климентій Жмуръ*, аґентъ „Днѣстра" въ Купчинцяхъ, почта: Ходачкôвъ великій.

выбивано тыхъ монетъ 77 и пôвъ штукъ по 8 зр. и 155 штукъ по 4 зр. То, що у насъ значила та монета по 8 зр., значивъ у Франціи наполеондоръ або монета на 20 франкôвъ золотомъ. Коли той наполеондоръ стоявъ по курсѣ 9 зр. и 52 и чверть крейцара, то пôсля австрійской валюты мавъ вôнъ золота за 8 зр. й 10 кр. и ще наддатокъ (ажіо) 1 зр. 42 й чверть крейцара. Возьмѣмъ той наддатокъ на процентъ, то буде значити, що до кождыхъ 100 кр. треба ще додати 17 и бôльше якъ пôвъ крейцара (докладно $17 \cdot 56^1/_6$ кр.). Обчислѣмъ же зъ сего цѣну одного кіля золота: кільо срѣбла коштує 90 зр. то кільо золота буле коштувати 15 й пôвъ раза бôльше або 1395 зр.; але до того треба ще додати ажіо по $17 \cdot 56^1/_6$ кр. до кождого риньского або разомъ 245 зр., або два разы тôлько коронъ. Колижь зъ кіля золота бють 3444 франкôвъ, то выходить таке саме вôдношенє, якъ и въ попереднôмъ примѣрѣ, що риньскій значить 2 франки и десять сантімôвъ (франкъ має 100 сантімôвъ), и що корона значить 1 фр. и 5 сантімôвъ а 1 зр. то само, що двѣ короны.

Зъ обохъ сихъ примѣрôвъ выходить, що коли хочемо обчислити вартôсть одного кіля золота де небудь за границею на нашѝ грошѣ, то мусимо знати курсъ чужихъ грошей у насъ. Той курсъ называєсь вôдносна рôвнота (Relationspari). Правительство заводячи новѝ грошѣ взяло курсъ чужихъ грошей за десять лѣтъ, обчислило зъ него пересѣчный курсъ (вôдносну рôвноту) и такъ обчислило, кôлько коронъ йде на оденъ риньскій.

Колижь перестануть курсувати старѝ грошѣ?

Мабуть вже вôдъ падолиста с. р. будуть стягати ся теперѣшнѝ банкноты по риньскому, а за кождый будуть пускати ся по двѣ срѣбнѝ короны; 2 срѣбнѝ риньскѝ, 1 срѣбный риньскій и чверть риньскій (25 кр.) позостануть ще довшій часъ, доки ажь не покаже ся, що ихъ стягненє не пошкодить торговли. Пôзнѣйше будуть стягати ся пятки, десятки, пятьдесятки и сотки а замѣсть нихъ прийде одна часть золотомъ по 10 и 20 коронъ, а за другу часть прийдуть новѝ банкноты. Дрôбнѝ грошѣ будуть поволи стягати ся; цѣсарскѝ касы будуть брати теперѣшнѝ дрôбняки а замѣсть нихъ будуть выдавати нікльовѝ и бронзовѝ грошѣ. Дукаты й таляры Маріѣ Тересы (левантійскѝ таляры) будуть и дальше выбивати ся яко монета торговельна. Чотиро- и осьми-риньщаки (золотѝ торговельнѝ грошѣ по 4 и 8 зр.) будуть стягати ся и перебивати ся на короны; за 5 и чверть штуки осьмириньщакôвъ будуть платити по 42 короны.

(Конець буде.)

ТЕЛЕГРАМЫ.

Будапештъ 20 жовтня. Делеґація австрійска ухвалила вчера буджетъ маринарки и кредитъ окупаційный и вôдрочила ся до 27 с. м., коли то мабуть наступить закрытє спôльныхъ Делеґацій.

Римъ 20 жовтня. Правительство италіяньске пристало на просьбу Румуниѣ и обѣцяло взяти въ опѣку румуньскихъ пôдданыхъ въ Греціи.

Парижъ 20 жовтня. Кн. Ляйхтенберґскій бувъ вчера у президента Карнота и конферувавъ зъ нимъ пôвъ годины, Карно ревізитувавъ опôсля князя.

Атины 20 жовтня. Румуньскій аґентъ дипльоматичный предложивъ вчера письменно міністрови справъ заграничныхъ свое вôдкликанє. Румуньскѝ консулѣ перестали урядувати.

Буеносъ-Аіресъ 20 жовтня. Въ Ст. Яґо выбухла революція; ґубернатора увязнено.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" принимає лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.